

Polismyndighetens behandling av personuppgifter i det internationella registret

1. SAMMANFATTNING

För det internationella registret gäller särskilda bestämmelser i polisdatalagen, vilket innebär att flera av lagens centrala integritetsskyddsregler inte gäller för behandling i registret. Från integritetssynpunkt är det därför viktigt att personuppgifter inte behandlas i det internationella registret om de inte behövs för något av de tillåtna ändamålen.

Nämnden bedömer att vissa uppgifter har behandlats i det internationella registret utan att det har funnits ett sådant behov. Det gäller uppgifter som borde ha gallrats så snart det stått klart att de inte behövdes för det internationella polissamarbetet. Nämnden riktar kritik mot att behandlingen av dessa uppgifter har fortsatt under närmare tre års tid därefter och noterar att uppgifterna nu har gallrats som en följd av granskningen.

Nämnden välkomnar att Polismyndigheten har infört kortare gallringsfrister för vissa typer av ärenden i registret. Nämnden betonar emellertid vikten av att myndigheten tar ställning till om behovsgallring bör ske även innan gallringsfristen för ett ärende har löpt ut.

Innehåll

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. BAKGRUND	3
2.1. Om det internationella registret	3
2.2. Om sambandet mellan det internationella registret och Schengens informationssystem	3
2.3. Rättsliga utgångspunkter.....	4
3. UTREDNINGEN	4
3.1. Genomförande.....	4
3.2. Nämndens iakttagelser	5
3.3. Polismyndighetens svar	5
4. NÄMNDENS BEDÖMNING	6
4.1. Det har förekommit otillåten behandling i registret.....	6
4.2. Den nuvarande lagstiftningen behöver inte ses över	8

2. BAKGRUND

2.1. Om det internationella registret

Polismyndighetens enhet för internationell verksamhet (Enheten) har i uppdrag att vara kontaktpunkt för Polismyndigheten och andra svenska brottsbekämpande myndigheter vid internationellt informationsutbyte. På deras uppdrag vidarebefordrar Enheten information till och från utländska myndigheter, Interpol och Europol, inom ramen för det internationella polissamarbetet.

För sin dokument- och ärendehantering använder Enheten ett särskilt register, som kallas det internationella registret. Det är ett system som hanterar all information i sin helhet. Dokument, textfiler, bilder, fax och skannade bilagor lagras i systemet.

Det internationella registret är relativt omfattande. Enligt Polismyndighetens statistik skapades drygt 79 000 nya ärenden i registret under år 2014.

2.2. Om sambandet mellan det internationella registret och Schengens informationssystem

För det internationella polissamarbetet mellan Schengenländerna används bland annat det gemensamma internationella registret Schengens informationssystem (SIS). Det innehåller exempelvis information om internationellt efterlysta personer.

När en svensk myndighet efterlyser en person i SIS sker det ofta med biträde av Enheten. I och med att en begäran om internationell efterlysning inkommer till Enheten inleds ett ärende i det internationella registret. I ärendet registreras begäran och eventuella tillhörande handlingar. I det internationella registret finns det således ofta ärenden med information om personer som är efterlysta i SIS av svenska myndigheter. Den typen av ärenden kallas här *Schengenärenden*.

Av olika skäl är det inte möjligt att i SIS behandla all information som utbyts mellan Schengenländerna om internationellt efterlysta personer. Som ett komplement till behandlingen i SIS används därför särskilda blanketter för utbyte av så kallad *tilläggsinformation*, det vill säga information som förmedlas utanför SIS med anledning av att en person är efterlyst i SIS. I egenskap av svensk kontaktpunkt för Schengensamarbetet mottar Enheten blanketter med sådan tilläggsinformation från andra länder. Uppgifterna förs in i Schengenärenden i det internationella registret.

2.3. Rättsliga utgångspunkter

För det internationella registret gäller särskilda bestämmelser i polisdatalagen (2010:361) (PDL). Utöver de generella bestämmelserna i 1 och 2 kap. PDL gäller endast 4 kap. 21-22 §§ vid behandling av personuppgifter i det internationella registret.

Personuppgifter får behandlas i det internationella registret om de behövs för handläggningen av ärenden som rör internationellt polisiärt samarbete eller internationellt straffrättsligt samarbete. Uppgifter om dödsfall, olyckshändelser eller andra liknande händelser i utlandet får också behandlas i det internationella registret, om ärendet rör en fråga som ska handläggas av Polismyndigheten (4 kap. 21 § PDL).

Personuppgifter ska gallras ur det internationella registret senast tre år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades (4 kap. 22 § PDL). Uppgifter som inte behövs för något av de i 4 kap. 21 § PDL angivna ändamålen ska dock gallras direkt (2 kap. 12 § 1 st. PDL).

Behandling av tilläggsinformation i Schengenärendena regleras emellertid i 12-14 §§ lagen (2000:344) om Schengens informationssystem (SIS-lagen) istället för i PDL (1 kap. 3 § 4 PDL). Enligt 14 § SIS-lagen ska tilläggsinformation gallras senast ett år efter det att de uppgifter i SIS som den avser har gallrats.

3. UTREDNINGEN

3.1. Genomförande

Med anledning av vissa återkommande iakttagelser som gjorts inom ramen för ärenden om kontroll på begäran av enskilda (kontrollärenden), beslutade nämnden den 25 mars 2015 att granska Polismyndighetens behandling av personuppgifter i det internationella registret. Följande frågor har stått i fokus för denna granskning.

- Behandlas personuppgifter i det internationella registret utan att några uppgifter i det enskilda ärendet har tagits emot eller förmedlats till andra länder? Vilka bestämmelser gäller i så fall för behandlingen och i vilken utsträckning är den tillåten?
- Finns det brister i det regelverk som styr behandlingen av personuppgifter i det internationella registret som bör avhjälpas?

Polismyndigheten har besvarat två remisser med frågor om personuppgiftsbehandlingen i det internationella registret samt lämnat

muntliga upplysningar. Nämndens iakttagelser och Polismyndighetens svar återges i det följande.

3.2. Nämndens iakttagelser

Inom ramen för kontrollärenden har nämnden gjort bland annat följande iakttagelser i det internationella registret.

För det första har nämnden, i ett samlingsärende från år 2012, iakttagit listor med namn och personnummer avseende ett större antal personer. Utöver denna information finns i samlingsärendet endast hänvisningar till kriminalunderrättelsetjänstens lägesrapporter för vissa angivna veckor.

För det andra har nämnden noterat att det finns både öppna och avslutade Schengenärenden i det internationella registret, i vilka efterlysning och träffrapporter har förmedlats endast mellan svenska polismyndigheter.

I båda dessa fall har uppgifter, såvitt framkommit, behandlats i det internationella registret utan att något internationellt informationsutbyte har ägt rum.

3.3. Polismyndighetens svar

Polismyndigheten har uppgett sammanfattningsvis följande.

Det förekommer ärenden i det internationella registret, i vilka internationellt informationsutbyte inte har ägt rum. Det gäller till exempel

- när Enheten rådfrågats inför ett eventuellt internationellt informationsutbyte,
- när en svensk myndighet begärt att Enheten inhämtar information från en annan stat och begäran inte fullföljts,
- i Schengenärenden då en svensk SIS-efterlysning inte har gett upphov till någon träff eller endast till träffar i Sverige och
- när en begäran om efterlysning i SIS inte har kunnat fullföljas på grund av att personen redan är efterlyst.

Syftet med personuppgiftsbehandlingen i dessa ärenden är internationellt informationsutbyte, även om ett sådant inte har eller ens kommer att äga rum på grund av omständigheter som inte är kända vid registreringstillfället. Bestämmelserna i 4 kap. 21-22 §§ PDL är därför tillämpliga på behandlingen.

Personuppgiftsbehandling är i dessa fall tillåten i samma utsträckning som om ett internationellt informationsutbyte hade ägt rum, eftersom det ursprungligen avsedda ändamålet med behandlingen omfattas av bestämmelserna.

Polismyndigheten har behov av att behandla uppgifter av det här slaget i det internationella registret, även om något utbyte inte äger rum.

Det samlingsärende med förfrågningar från kriminalunderrättelsetjänsten till Enheten som nämnden iakttagit, användes under en period om 15 veckor år 2012 för att samla sådana förfrågningar om internationellt informationsutbyte som inte var brådskande. Vid en genomgång visade det sig dock att det inte var aktuellt att ställa frågor om delar av materialet inom ramen för det internationella polissamarbetet, varför det informationsutbyte som kriminalunderrättelsetjänsten hade begärt inte genomfördes fullt ut. I samband med denna genomgång upphörde även nyregistreringar av uppgifter i samlingsärendet. De befintliga uppgifterna behölls emellertid eftersom det ansågs finnas ett fortsatt behov av att behandla dem. För det fall frågor om samma personer skulle ställas igen behövde Enheten känna till att uppgifterna tidigare bedömts inte vara aktuella för det internationella informationsutbytet.

I och med nämndens granskning i det här ärendet har Polismyndigheten gjort en förnyad bedömning av behovet av att behandla uppgifterna i samlingsärendet, vilket föranledde att de gallrades i maj 2015.

För tilläggsinformation i Schengenärendena gäller bestämmelserna i SIS-lagen istället för PDL. Tilläggsinformation får aldrig bevaras längre än ett år efter det att de uppgifter i SIS som den avser har gallrats (14 § SIS-lagen). Eftersom det inte går att särskilja ärenden som innehåller tilläggsinformation från andra Schengenärenden som behandlas i det internationella registret, kommer Polismyndigheten framöver att gallra samtliga Schengenärenden inom den i SIS-lagen stadgade ettårsfristen. Gallringen kommer även att omfatta ärenden i vilka personuppgifter enbart behandlas med stöd av PDL.

Mot bakgrund av detta finns det nu ingen anledning att se över det regelverk som styr behandlingen av personuppgifter i det internationella registret.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

4.1. Det har förekommit otillåten behandling i registret

För det internationella registret gäller särskilda bestämmelser i PDL. Det innebär att flera av de integritetsskyddsregler som gäller för gemensamt tillgängliga uppgiftssamlingar inte gäller för behandling i det internationella registret. Eftersom gallringsfristen räknas från det att ärendet avslutades kan personuppgifter i det internationella registret komma att behandlas under lång

tid. Från integritetssynpunkt är det därför viktigt att personuppgifter inte behandlas i det internationella registret om de inte behövs för något av de tillåtna ändamålen.

I samlingsärendet förekom inte något internationellt informationsutbyte. Nämnden utesluter inte att vissa av de personer som förekom i ärendet har varit föremål för internationellt informationsutbyte inom ramen för andra ärenden. Uppgifter om vissa av dessa personer kan vid registreringstillfället också ha behövts för det internationella polissamarbetet. Polismyndigheten har emellertid uppgett att samlingsärendet, efter att det hade använts under 15 veckor år 2012, bedömdes innehålla uppgifter som inte var aktuella för något internationellt informationsutbyte. Enligt nämnden borde uppgifterna ha gallrats redan då. Istället bevarades uppgifterna under ytterligare närmare tre år till dess att samlingsärendet, som en följd av nämndens granskning, gallrades i sin helhet i maj 2015.

Nämnden vill understryka att det inte är tillåtet att behandla uppgifter i det internationella registret enbart därför att Polismyndigheten har gjort bedömningen att uppgifterna *inte* ska användas vid internationellt informationsutbyte. Om verksamheten har behov av uppgifter av det här slaget bör de istället behandlas i någon annan uppgiftssamling, i den utsträckning PDL:s allmänna bestämmelser tillåter det.

Schengenärenden syftar till internationellt informationsutbyte genom SIS och därmed till internationellt polissamarbete med andra Schengenländer. Det gäller även initialt för Schengenärenden, i vilka information har förmedlats endast inom eller mellan svenska myndigheter. Så länge ett sådant ärende inte är avslutat i det internationella registret – och efterlysningen finns kvar i SIS – instämmer nämnden i Polismyndighetens bedömning att behandlingen är tillåten enligt 4 kap. 21 § PDL. Nämnden välkomnar också att Polismyndigheten har infört kortare gallringsfrister som innebär att alla Schengenärenden ska gallras senast ett år efter det att efterlysningen har gallrats ur SIS.

Om något internationellt informationsutbyte inte har ägt rum i Schengenärendet när efterlysningen gallras ur SIS, vill nämnden dock betona vikten av att Polismyndigheten tar ställning till om det finns ett fortsatt behov av att behandla uppgifterna redan innan ettårsfristen har löpt ut. Om ett sådant behov inte föreligger ska uppgifterna omedelbart gallras ur det internationella registret (2 kap. 12 § 1 st. och 4 kap. 21 § PDL).

På motsvarande sätt bör Polismyndigheten, beträffande andra ärenden i det internationella registret, ta ställning till om gallring bör ske så snart det står klart att något internationellt informationsutbyte inte kommer att äga rum.

4.2. Den nuvarande lagstiftningen behöver inte ses över

Nämnden konstaterar att behandling av personuppgifter i det internationella registret sker med stöd av både PDL och SIS-lagen. I vissa fall kan de båda lagarna dessutom vara tillämpliga i olika delar av samma Schengenärende.

Det är främst beträffande gallringsbestämmelserna som regelverken skiljer sig åt. Eftersom Polismyndigheten nu gallrar alla Schengenärenden i enlighet med den strängare regleringen i SIS-lagen, finner nämnden inte skäl att föreslå en översyn av lagstiftningen.

Sändlista:

Polismyndigheten

Kopia till:

Datainspektionen